

УДК 94(477)

Богуславський Р. – ст. гр. РМ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ТОВАРИСТВ У ЗАХИСТІ ПРАВ УКРАЇНСЬКОГО УЧИТЕЛЬСТВА

Науковий керівник: к.і.н., асистент Потіха О.Б.

Bohuslavskiy R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ROLE OF PEDAGOGICAL SOCIETY IN PROTECTING THE RIGHTS OF UKRAINIAN TEACHERS

Supervisor: Potikha O.

Ключові слова: педагогічні товариства, українське учительство.

Key words: the pedagogical Society, Ukrainian Magisterium.

Важливу роль у становленні системи національного шкільництва та захисту прав педагогів на західноукраїнських землях у міжвоєнний період відіграли українські учительські організації «Взаємна поміч українських вчителів» та «Учительська громада», які співпрацювали з «Рідною школою», «Просвітою», підтримували політику українських національних партій та при їх допомозі ставали на захист фахових інтересів педагогів.

Однією з найважливіших сфер діяльності товариства «Взаємна поміч українських вчителів» (ВПУВ) (1905 р.) була матеріальна допомога українським педагогам: надання кредитів, безвідсоткових позик, матеріальних виплат при нещасних випадках. ВПУВ вдалося створити 65 структурних підрозділів – в Тернополі, Яворові, Коломиї, Дрогобичі, Снятині. При місцевих осередках діяли підручні каси, секції правового захисту педагогів, аматорські, туристичні, етнографічні гуртки та бібліотеки. У 1930–1932 рр. товариство нараховувало більше 3 тис.членів. Серед них – І. Ліщинський, М. Галушинський, Д. Великанович, А. Зелений та інші. Українські педагоги середніх і вищих навчальних закладів Галичини з 1908 р. працювали в товаристві «Учительська громада», яке до 1939 р. мало близько 490 членів та 12 філій – у Бережанах, Станиславові, Рогатині, Яворові, Львові. Активну участь у роботі товариства приймали: М. Черкавський – директор учительської семінарії на Волині, М. Струтинський – професор гімназії в Станиславові, М. Рудницька – професор учительської семінарії, С. Хруцький – колишній професор гімназії у Варшаві та інші. «Учительська громада» спрямовувала свою діяльність на оборону офіційної назви «український», на боротьбу проти утраті двомовності (двомовності) гімназій, проти шкільних польських підручників; створила допомогіві фонди: «лихоліття» (допомога родинам тих, що не повернулися з війни, безробітним, вдовам і сиротам учителів), посмертний, власної хати, будівництва вакаційних (вільних) осель, відпочинкових будинків для учителів та фахові секції для складання програм навчання з української мови, історії, географії і національного виховання.